

INTRYCK FRÅN LONDON.

I »Rösträtt för kvinnor» meddelar Annie Furuhjelm följande »Intryck från London».

London i maj 1913.

Huru skall allt detta sluta? Ja, huru skall det sluta? Se där vad alla fråga sig. Var man än rör sig, bland konservativa eller liberala, så kommer frågan om suffragetterna genast upp. För att få publiken att köpa tidningarna utropa försäljarna de senaste suffragettdåden, på omnibustaken diskuteras »militant tactics», än med hån, än med hänförelse, än med den djupaste bitterhet, än med den mest entusiastiska beundran. Suffragetterna behärska med ett ord situationen, och det är väl det de närmast tänkt sig.

För den, som åser striden som platonisk åskådare, är det emellertid solklart att ett sådant sakernas tillstånd icke kan fortgå i längden, och man frågar sig ovillkorligen, vad tänka de som makten hava? Främst på sitt parti tyvärr! Det gör Asquith. Den liberale premiärministern i ett stort rike, för vilken frisinne icke innebär rättvisa, bryr sig ej det minsta om att vara liberalismens idé trogen, detta är ju dessvärre ingenting nytt. Men så finnas ju »rösträttsministrarna», sir Edward Grey och Lloyd George. Det verkar onekligen litet komiskt denna höviska turnering i Underhuset, där varje gång kvinnorösträtten kommer

under debatt, ministrarna komma med var sina motsatta synpunkter, och dessa mossbelupna, tusen gånger vederlagda argument tagas fram, om det övergivna hemmet och de vanvårdade barnen och så till avslutning det imponerande: »kvinnorna bry sig icke om rösträtten». Så gick det till nu, då Dickinsons amendment lades fram. Jag övervar en del av debatten, den var långträdig och ointressant, alla visste på förhand att dess öde var beseglat, och då vote-ringens resultat tillkännagavs dagen efter, blev det ingen missräkning att den fallit.

Vill man förstå suffragettståndpunkten, så måste man se den ur de svikna löftenas synpunkt. *Regeringen är ensam ansvarig för att England idag äger »desperados», färdiga till vad som helst.* Detta får man icke glömma, innan man fäller domen över dem. Litet mera klokhet, litet mera framsynthet, litet mera uppfattning av tidsandan, och allt hade varit annorlunda, och sedan löftestrohet framför allt.

Varje engelsman äger rätt att avbryta en talare vid ett politiskt möte och göra frågor. Det är en av hans rättigheter, som han anser helig. Så kommo en dag några kvinnor, svängde en liten flagga med orden: »Votes for women», och de tilläto sig att begagna den urgamla rätten att rikta frågor: När ämnar regeringen göra allvar av sitt löfte och bevilja kvinnorna rösträtt?

Svaret härpå blev fängelse. Ty det var kvinnor som frågade.

Så begära de att behandlas som politiska fångar. Regeringen svarar med att bura in dem med tjuvar och deras vederlikar. På detta sätt skapades martyrskapet, sedan kom fanatismen, hänförelsen, glöden och orättvisan och gjorde sitt.

De olika skiftena i denna kamp torde vara alltför välbekanta för denna tidnings läsare för att jag skall behöva uppehålla mig vid dem. Nu har emellertid en kritisk vändpunkt inträtt, vars rätta innebörd icke genast faller i ögonen. Det var då regeringen gav order om husunder-

sökning i W. S. P. U:s högkvarter. Strax därpå följde indragningen av »the Suffragette», och förbud för W. S. P. U. att hålla offentliga möten. Independant Labour Party ser faran och nu börjar ett nytt skede. Partiet, som tidigare icke godkänt »militant tactics», insåg genast att det här gällde värnandet av dyrbara konstitutionella rättigheter, yttrande-, församlings- och pressfriheten. »The Suffragette» trycks omedelbart på partiets tryckeri, mitt för regeringens åsyn säljs det förbjudna bladet i alla gathörn, och så rycka de fram, Londons organiserade arbetare, i gigantiska led till det storslagna protestmötet vid Trafalgar Square. Därmed var stridshandsken slungad och de tal, som höllos där, buro vittne om att talarna voro på det klara med vad det här gällde.

Sådan är situationen, rätt hotande, och då det knappt är troligt, att arbetarepartiet, vars röster regeringen måste räkna med, nu slår till reträtt, kan man förstå att liberalerna ha skäl till oro. Man väntar med spänning sakernas vidare utveckling.

En episod i denna kamp var jag i tillfälle att vara med om. Det var då mr Lansbury, f. d. medlem av Underhuset för arbetarepartiet, skulle ställas till ansvar för att han i ett tal uppviglat kvinnorna till våldsdåd, Det lilla rummet var fullpackat av journalister och åhörare, en av ledamöterna hade icke annat att göra än att med fingret hota alla dem som tilläto sig sympatiutrop. Och trots de upprepade varningarna, »kom ihåg att ni befinner er i en domsal», hörde man skratt och hånfulla tillmälen.

Åtskilliga poliser uppläste långa vittnesmål, allmänna åklagaren gjorde en mängd snärjande frågor, men höjdpunkten nåddes, då Lansbury meddelade att det mest revolutionära i hans tal var ett citat — ur Bonar Laws tal till Ulstermännen, där han uppmanade dem att motsätta sig självstyrelse för Irland! Lansburys självförsvar gick för övrigt ut på att bevisa, att han som röstberättigad medborgare ej hade rätt använda våld, men att han förstod om kvinnorna, emedan de saknade rösträtt, grepo till våld.

Försvarsadvokatens tal gick helt och hållet förlorat för mig.

Så föll domen. Den lydde på tre månaders fängelse, och för att kunna ge en fällande dom hade domaren fått gå tillbaka till ett domstolsutslag från 1360! Det låter nästan som en saga, men är dock »sanning, hela sanningen, ingenting annat än sanning», som vittneseden låter.

Då vi gingo ut på gatan ur rättssalen, möttes vi av de vanliga tidningsförsäljerskorna, och »the Suffragette, the Suffragette!» ropades det i det böljande, aldrig slutande människosorlet i jättestaden,